

## **A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !**

A Győri Ítéltábla **felperesnek I.r., II.r., III.r.** és a **IV.r. alperesek** ellen kártérítés megfizetése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2010. szeptember 20. napján kelt 31.P.20.399/2009/32. számú ítélete ellen a felperes részéről 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

### **í t é l e t e t:**

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni a III.r. alperesnek 15 napon belül 10.000,- forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s:**

**Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint** a felperes 1997. január 20-án 15.841.000,- Ft, 1997.január 29-én 10.400.000,-Ft összegű kölcsönszerződést kötött az "A" Bank Rt-vel értékpapír portfólió fedezet mellett, és két portfólió kezelési szerződést kötött az "A" Értékpapír Rt-vel. A 8.402.850,- Ft, és 6.400.000,-Ft értékű részvénycsomagját a felperes az "A" Értékpapír Rt-nek átadta. Az "A" Bank Rt. a felperes rendelkezése szerint átutalta a kölcsönszerződésekben meghatározott összegeket az "A" Értékpapír Rt. számlájára.

E szerződéses konstrukció lényege szerint a felperes a portfólió részét képező készpénz terhére vételi és eladási megbízást adhatott értékpapírokra vonatkozóan, melyeket az "A" Értékpapír Rt. az üzletszabályzatának megfelelően volt köteles teljesíteni, és az értékpapír hozadékát beszedni. A szerződő felek a portfólió kezelési szerződésben a felperes által felvett kölcsönösszeghez viszonyítottan két limitösszeget határoztak meg, a kölcsönösszeg másfélszeresét, és a kölcsönösszeg 1,3-szeresét. Az "A" Értékpapír Rt. kötelezettséget vállalt arra, hogy figyelemmel kíséri a portfólió értékének változását, és a felperest (telefonon, faxon vagy tértivevényes levélben) értesíti, amennyiben az értékhatár a másfélszeres limitet nem haladja meg. A megbízás kiterjedt arra is, hogy az "A" Értékpapír Rt., amennyiben a részvénycsomag értéke az 1,3-szeres szorzó alá csökkenne, úgy az

értékpapírokat haladéktalanul értékesíti, és a befolyt vételárból törleszti a felperesnek az "A" Bank Rt-vel szemben fennálló tartozását. A portfóliót kitevő értékpapírok értéke a napi tőzsdei záróárban került meghatározásra.

A portfólióhoz tartozó értékpapírok értéke a két szerződés alapján 40.781.440,- Ft volt, amelynek értéke 1997. február 10-én a másfélszeres limitösszeg alá csökkent, majd azt elérte, végül 1997. március 5-től 1997. március 13-ig folyamatosan e szint alatt volt. A felperes 1997. március 7-én megbízást adott az "A" Értékpapír Rt-nek 2000 db "B" részvény 6.500,- forintos árfolyamon történő eladására, amelynek teljesítéséről a megbízott a felperest tájékoztatta, ugyanakkor ténylegesen e megbízást nem teljesítette. A felperes a teljesítettnek vélt tranzakció vételárának terhére megbízást adott az "A" Értékpapír Rt-nek 3543 db "C" törzsrészvény megvételére, amit az "A" Értékpapír Rt. 1997. március 10-én 3.650,- Ft vételi árfolyamon teljesített. Miután azonban a "B" részvények eladására nem került sor, a felperes számlája 13.111.263,- Ft tartozást mutatott, e tényről az "A" Értékpapír Rt. értesítette a felperest.

A felperes 1997. március 13-án sérelmezte az "A" Értékpapír Rt-nél, hogy a részvények eladására 1997. március 7-én adott megbízásának a teljesítése elmaradt, és igényelte az időközbeni árfolyamesésből eredő kára megtérítését, de nem intézkedett a portfólió értékének a másfélszeres limitre történő megemeléséről.

A portfólió értéke 1997. március 14-én (napközi árfolyamon) az 1,3-szeres limitérték alá került, emiatt az "A" Értékpapír Rt. a portfóliót „kényszerértékesítette”. A portfólió értéke az 1997. március 14-i záróárfolyamon számítva is az 1,3-szeres limit alá került. A kényszerértékesítés során 2000 db "B" részvény került eladásra 11.689.475,- forintért, amelyből 58.477,- Ft jutalék került levonásra, továbbá 10.467 db "C" törzsrészvény 33.844.533,- forintért, amelyből 169.907,- Ft volt a jutalék. A befolyt 33.674.626,- forintból az "A" Bank Rt-nek az "A" Értékpapír Rt. 26.241.000,- Ft tőkét, és 1.137.806,-Ft kamatot utalt át, a felperes számláján különbözetként 3.385.680,-Ft-ot írtak jóvá. Az "A" Értékpapír Rt. később a "B" részvényekkel kapcsolatban - az igényt elismerve - 1.300.000,- forintot teljesített a felperesnek.

A felperes a II.r. alperesnél 1998. szeptember 9-én előterjesztett, majd többször módosított keresetében 300.424.463,- Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a "A" Értékpapír Rt-t. Ebből 125.000.000,- Ft erejéig 10.468 darab "C" törzsrészvény természetben történő kiadását kérte, míg ezen összeg és 300.000.000 Ft különbözeteként jelentkező összeget elmaradt haszonként kérte megtéríteni. További 424.463,- Ft-ot elsődlegesen kártérítésként, másodlagosan elszámolás alapján a javára mutatkozó különbözetként igényelt. Másodlagosan 113.812,- Ft-ot igényelt a levont és a bekerülési árat figyelembe véve a felperest ténylegesen terhelő adó különbözeteként. Harmadlagosan arra kötelezését kérte a fenti alperesnek, hogy az 1997. évi adóbevallást 1.553.250,- Ft árfolyamnyereséggel módosítsa.

**A II.r. alperes 2000. szeptember 27-én kelt 15.P.23.663/1999/41.sorszám alatti ítéletével kötelezte az "A" Pénzügyi Tanácsadó Rt. v.a. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 126.944.434,- Ft-ot, és 15 napon belül adjon ki olyan igazolást, hogy 1997-ben a TVK részvények eladásából származó árfolyamnyereség 1.553.250,-Ft volt. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A II.r. alperes ítéletében a kár mértékét a kényszerértékesítés során**

elvesztett részvények ítélethozatalt megelőző napi záróárfolyamának alapulvételével határozta meg, levonva ebből a bankkölcson összegét, és a megtérült 1.300.000,- forintot. Az ezt meghaladóan elmaradt haszonként megjelölt kártérítési igényt pedig annak bizonyítatlansága miatt utasította el.

Az ítélet marasztaló rendelkezései ellen az "A" Pénzügyi Tanácsadó Rt. v.a., míg az ítélet indokolásának részbeni mellőzése és kiegészítése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést, majd csatlakozó fellebbezésében további 170.000.000,- Ft megfizetésére kérte kötelezni az "A" Pénzügyi Tanácsadó Rt.v.a-t. A III.r. alperes az ítélet indokolása elleni fellebbezést kisebb részben, a "A" Pénzügyi Tanácsadó Rt.v.a. fellebbezését részben, illetve a felperes csatlakozó fellebbezését annyiban találta alaposnak, hogy a felperest ért kár összecszerűségének meghatározása tekintetében a II.r. alperesi elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan. **Ezért a III.r. alperes 2001. szeptember 28-án kelt Gf.I.30.538/2001/7. sorszám alatti rész-közbenső ítéletével** az elsőfokú ítéletnek az "A" Pénzügyi Tanácsadó Rt. v.a. kártérítési felelősségét megállapító rendelkezését helybenhagyta, a kár összegére vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezte és ebben a keretben a II.r. alperest a tárgyalás folytatására utasította. Egyebekben az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az árfolyamnyereségre vonatkozó igazolás kiadása iránti keresetet elutasította. A határozatában rámutatott, hogy a felperes kára teljes egészében elmaradt haszonnak minősül, amelynek megtérítése csak reálisan ellenőrizhető adatokon alapulhat. Az "A" Értékpapír Rt. szerződésszegése miatt lehetetlenült a portfólió kezelési szerződés, és a kölcsönszerződés is megszűnt az eredeti lejáratú időpont előtt, ezáltal megszűnt a felperesnek az a lehetősége, hogy az általa átadott, illetve a kölcsön összegéből vett értékpapírokkal folytatott - kockázatos,de jövedelemmel kecsegtető - tevékenységét folytathassa. A felperes azonban az értékesített értékpapírok árát megkapta, az elszámolásra került, csak a további jövedelemszerzési lehetőségtől esett el. A felperesnek így a megismételt eljárás során azt kell igazolnia, hogy olyan volt a per tárgyát képező időszakban az értékpapír-piac, hogy ésszerű befektetési taktika mellett megvolt a reális lehetősége annak, hogy félév alatt a tőkét, a kamatokat a portfólió kezelési szerződés alapján elért nyereségből visszafizesse és ezen felül még értékpapírja is maradjon. A kárösszeg tekintetében azonban a tényállás feltáratlan maradt, a releváns tényállás megállapításához értékpapír kereskedelembe is jártas könyvszakértői bizonyítás szükséges.

A rész- és közbenső ítélet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a **III.r. alperes 2002. április 10-én kelt Gfv.X.30.478/2002/7.számú végzésével** hivatalból elutasította. E szerint a rész- közbenső ítéletbe integrált hatályon kívül helyező rendelkezés vonatkozásában felülvizsgálatnak - jogerős határozat hiányában - nincs helye.

A II.r. alperes a megismételt eljárásban tájékoztatta a felperest a kár összecszerűsége vonatkozásában a III.r. alperes által megjelölt bizonyítási teherről, és arról, hogy a bizonyítási kötelezettségének szakértő útján tud eleget tenni, amelyhez szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványt kell előterjesztenie. **A II.r. alperes a 2002. szeptember 27-én kelt 15.P.23.117/2002/5.sorszám alatti ítéletével** a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest az "A" Pénzügyi Tanácsadó Rt. v.a. javára 4.250.000,- Ft perköltség, az államnak 750.000,- Ft kereseti és 378.000,-Ft fellebbezési illeték

megfizetésére. E határozat indokolása szerint a felperes szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványa hiányában a kárösszegezésére nem nyert igazolást, a Ptk.359.§.(1) bekezdésének alkalmazására nincs lehetőség. A felperes fellebbezése folytán eljáró **I.r. alperes a 2003. október 7-én kelt 9.Pf.20.618/2003/5.** sorszám alatti ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Határozatának indokolásában rámutatott, hogy a közbenső ítéletre tekintettel, a kizárólag az összegezésre folyó megismételt eljárásban a jogalap újabb tárgyalására már nem lehet visszatérni, így a megismételt eljárásban előterjesztett elsődlegesen részvénykiadásra, másodlagosan az "C" részvények ellenértékének megfizetésére irányuló kereset nem teljesíthető. Ez az alapeljárásban jogerős elbírálást nyert, azt a III.r. alperes a jogalap körében elutasította, így a megismételt eljárás kizárólag a "A" Pénzügyi Tanácsadó Rt. v.a.-nak a pénzbeli és elmaradt haszonként történő marasztalására irányulhatott. A felperes kára nem az értékpapírok elvesztésében, hanem a haszon elmaradásában definiálható, így a kártérítés összegezésére tekintetében szükséges szakértői bizonyítást eredménnyel nem kerülhette el a felperes oly módon, hogy az elmaradt haszon helyett a részvények értékével azonosított tényleges kárt igényelt.

A jogerős ítélet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a **III.r. alperes 2004. március 17-én kelt Gfv.E.30.014/2004/4.számú végzésével** hivatalból elutasította. Rámutatott, hogy a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a Pp.270.§-ában meghatározottaknak, az állított jogszabálysértésen túlmenően a Pp.270.§.(2) bekezdése által megkívánt további feltételek fennállta hiányában. A felülvizsgálat kérelem valójában nem a jogerős ítéletet támadja, hanem a III.r. alperes rész-közbenső ítéletbe integrált hatályon kívül helyező végzését, amelyre vonatkozóan a III. alperes a korábbi - Gfv.X.30.478/2002/7. sorszám alatti - végzésében kifejtette álláspontját fenntartotta.

**A jelen eljárásban a felperes végleges keresetében** - a Ptk.349.§-a és a Pp.2.§-a alapján - egyetemlegesen kérte az alpereseket elsődlegesen 105.000 db "C" részvény kiadására, másodlagosan a III.r. alperest 700.000.000,-Ft, míg az I-II. és IV.r. alpereseket a III.r. alperessel egyetemlegesen 300.000.000,- Ft kártérítés megfizetésére kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a II.r. alperes helyesen járt, amikor a 2000. szeptember 27. napján kelt ítéletében a felperest ért kár mértékét meghatározta.

A III.r. alperes tévedett, amikor a rész- és közbenső ítéletében a felperes kárát nem tényleges kárként, hanem elmaradt haszonként értékelte, és emiatt - ítélet meghozatala helyett közbenső ítéletet hozva - részben hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, és a kár összegének meghatározása tekintetében, a tárgyalás folytatására utasította a II.r. alperest. A megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatástól ugyanis az első fokú bíróság nem térhetett el, így nem vehette figyelembe, hogy az elmaradt haszonnal szemben a felperes tényleges kára az, hogy a jogtalanul értékesített részvényeit nem kapta vissza. Hivatkozott arra is, hogy sérült az eljárás ésszerű határidőn belüli befejezéséhez fűződő joga is. A pert 1998. augusztusban kezdeményezte, és a jogerős ítélet csak 2003. október 7-én kelt. Önmagában a III.r. alperes Gf.I.30.538/2001/7. számú - az eljárás részbeni megismétlését elrendelő - határozata is az eljárás elhúzódásához vezetett, emellett ekkor állt fel a I.r. alperes. Bíróváltás is volt az ügyben, és a másodfokra történő felterjesztésével is fél évet késlekedtek. A késedelem a kirívóan okszerűtlen, iratellenes és jogszabálysértő döntés érdemére is kiható volt, mert a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére vonatkozó szabályok

megváltozása beszűkítette annak a lehetőséget, hogy a jogerős ítélet megváltoztatására felülvizsgálati eljárásban sor kerülhessen. Amennyiben ugyanis az eljárás ésszerű időn belül fejeződött volna be, úgy a Pp. módosítását megelőző felülvizsgálati szabályok alapján a felülvizsgálati kérelme alapján pernyertes lett volna.

Az I.r. alperes akkor tévedett, amikor a III.r. alperes iránymutatását nem hagyta figyelmen kívül, és a keresetét elutasította. A II.r. alperes az 1998. augusztusban előterjesztett keresetre csak 1999. december 4. napján tűzött érdemi tárgyalást, az elvárhatóhoz képest kilenc hónap késedelemmel, és 1999. október 7-én alaptalanul vonta meg a neki biztosított költségkedvezményt. E határozatot a III.r. alperes csak 2000. júniusban változtatta meg, emiatt 2000. szeptember végéig nem tudott a II.r. alperes ítéletet hozni, az ügy érdemében csak 2000. február-március hónapig volt tárgyalás, a II.r. alperes gondos eljárása esetén hat hónappal korábban hozhatott volna ítéletet. A II.r. alperes eljárása alatt felterjesztési késedelem is volt, a 2000. szeptember 27-én kelt ítéletét csak 2001. február 21-én terjesztette fel III.r. alpereshez. A III.r. alperes végzése folytán megismételt eljárásban a II.r. alperes egy év után hozott újra ítéletet 2002. szeptember 27-én, noha mindössze egy tárgyalás tartására került sor, hat hónap az egy évből ésszerű határidőn túli. A II.r. alperes oldalán kimutatható késedelem így összesen 25 hónap.

A III.r. alperes eljárása is hozzájárult az ésszerű időn túli befejezéshez, mert a II.r. alperes illetékfeljegyzési jog tárgyában hozott végzését nyolc hónap alatt bírálta el, az okozott késedelem így hat hónap. Tekintettel arra, hogy a III.r. alperes határozata érdemében is rossz volt, e határozat meghozatalától (2001. szeptember 28.) az I.r. alperes ítéletének meghozataláig (2003. október 7.) tartó két éves időtartam ésszerű határidőn túlinak minősül. A III.r. alperes az Gfv.X.30.478/2002/7. szám alatti határozata a felülvizsgálati kérelme elutasítása helyett, akkor lett volna jogszerű, ha hatályon kívül helyezi a jogerős rész- és közbenső ítéletet, és a II.r. alperes ítéletét hatályában fenntartja. A megismételt eljárásban sem hozta meg ítéletét néhány hónap elvárható időn belül a III.r. alperes, hanem az ügy átkerült az I.r. alpereshez, a felesleges időmúlás egy év hat hónap. Összességében véve két év ésszerű határidőn túli eljárás mutatható ki a III.r. alperesnél. A IV.r. alperes jogellenes magatartását abban összegezte, hogy nem teremtette meg annak a jogi háttérét, hogy az eljárás megismétlését elrendelő végzés felülvizsgálható legyen. Vagy egyáltalán nem szabályozta a vonatkozó időszakban, vagy nem egyértelmű, pontos határidőket szabva szabályozta az egyes eljárási cselekményeket. Amiatt is köteles helytállni a IV.r. alperes, mert a szervei okozták a kárt. Hivatkozott az Alkotmány 57.§.(1) és (5) bekezdésére, a Római Egyezmény 6.Cikkére, a Pp-t módosító 1999.évi CX. törvényre, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI.törvényre és a Ptk.23., 26. és 27.§-ára.

### **Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasításra irányult.**

**Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével** a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és II.r. alperesnek együttesen 27.000,- Ft, III.r. alperesnek szintén 27.000,- Ft, IV.r. alperesnek pedig 1.500.000,- Ft perköltséget. Határozatának indokolásában rámutatott, hogy a Pp.2.§.(3) bekezdése annak ellenére anyagi jellegű jogszabálynak tekintendő, hogy az eljárási törvényben került szabályozásra (BDT 2008 1811.). A Pp.2.§. (3) bekezdésére alapított kártérítési felelősség tárgyában megállapította, hogy e rendelkezést az 1999.évi CX.törvény 164.§.(1) bekezdése és 165.§.(2) bekezdése

értelmében csak a 2003. július hó 1. napját követően indult eljárásokban lehet alkalmazni, így e törvényi rendelkezés a perindítás időpontjára figyelemmel a jelen perre nem vonatkoztatható. Utalt azonban arra, hogy a tisztességes eljárás, és annak ésszerű időben történő befejezésének követelménye a Pp.2.§.(3) bekezdésében foglaltakon kívül következik a Ptk.349.§.(1) és (3) bekezdésében, a 339.§.(1) bekezdésében írtakból is, mert a tisztességes eljárás megsértése, és az eljárásnak az ésszerű időn belül való befejezésének elmulasztása kártérítési felelősséget eredményező jogellenes és felróható magatartásnak minősülhet. Az 1993.évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikk 1. pontja szerint a belső jog részévé vált a fenti követelmény. Ezt alátámasztja a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997.évi LXVI. törvény 9.§-a, az 1997.évi LXVII. törvény 30.§.(1) bekezdése, valamint a Pp. 2000. január 1-ét megelőzően hatályban volt 3.§.(2) bekezdése is. Az Egyezmény 6.Cikkében foglaltak megsértése esetén a sérelmet szenvedett fél a hazai bíróság előtt kereshet a 13. Cikk szerinti jogorvoslatot, a 41. Cikk értelmében a hazai jog, azaz a Ptk.349.§-ának alkalmazása mellett.

Rögzítette, hogy a bírósági jogkörben okozott károkért való felelősség csak akkor állapítható meg, ha a kártérítési felelősség a Ptk.339.§.(1) bekezdése szerinti általános és szükségképpen, valamint a Ptk.349.§-a szerinti különös feltételei egyaránt megvalósulnak. A felperes kimerítette a részére nyitva álló jogorvoslati lehetőségeket, így kártérítési igénye szempontjából az általános feltételek vizsgálandóak.

A felperes igényét kettős alapon terjesztette elő, egyrészt sérelmezte a döntésnek az érdemét, másrészt - az előzővel szoros összefüggésben - arra alapítottn, arra hivatkozott, hogy az eljárás ésszerű határidőn belül történő lefolytatása esetén felülvizsgálati kérelem útján pernyertes lett volna. A kártérítési igényét arra alapította, hogy az alapper tárgyát képező részvényügylettel összefüggésben őt ért kár nem térült meg.

Az elsőfokú bíróság ennek körében kifejtette, hogy egységes a bírói gyakorlat abban, hogy amennyiben a fél bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényét a saját ügyében korábban hozott jogerős ítélet sérelmezett tartalmára alapítja, a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg a döntés jogellenességét (BDT 2009.1949., BH 1993.32.). A jogerős ítélet anyagi jogereje azon túl, hogy a felekre végleg irányadó, minden más később eljáró szervet is köt, így a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg a döntés jogellenességét, ami a Ptk.339.§.(1) bekezdése értelmében a kártérítési felelősség egyik szükségképpen feltétele. A felperes alapvetően a III.r. alperes rész- és közbenső ítéletében megjelenő jogi álláspontot, és a részben megismételt eljárásra adott iránymutatást tartotta sérelmesnek, amely alapjaiban megszabta az ezt követő eljárás kimenetelét. A bírói gyakorlat azonban a tekintetben is egységes, hogy az ítélet tartalmától elválaszthatatlan eljárásjogi jog alkalmazása sem ad alapot a sérelmezett ítélet jogellenességének vizsgálatára, az erre alapított kártérítési igény érvényesítésére (BH 2003.65.).

A fentiekre tekintettel a konkrét esetben sem képezheti vizsgálat tárgyát, hogy mennyiben értelmezte helyesen az I-III.r. alperes a felperest ért kár fogalmát, és ebből eredő jogi álláspontja tartalmától el nem választható eljárásjogi intézkedéseik, a bizonyítási teher meghatározása, szakértő bevonásának indokoltsága tekintetében helyesek-e. Ez alól az elv alól kivételt csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedések jelenthetnek (EBH 2001.526.), a bírói munka jellegével együtt járó jogszabály-alkalmazási, értelmezési

tévedések a felróhatóság körén kívül esnek (BH 1982.140., BH 2000.55., BH 2003.236., BH 1996.311.). Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által sérelmezett alapperben ilyen kirívóan súlyos jogalkalmazási hiba nem tárható fel. Nem tekinthető ugyanis ilyennek az a III.r. alperes által alkalmazott jogértelmezés, amely a lényegét tekintve a felperes által szerződésszegésre alapított kártérítési igény tekintetében nem a felperes logikája szerint - a szerződési folyamatból kiragadva - hanem abba integrálva tette vizsgálat tárgyává, hogy a szerződésszegés következően a felperesnek milyen mértékű hátránya származott ahhoz az állapothoz képest, amely szerződésszegés nélkül modellezhető. A felperesnek e kérdésben kitartóan képviselt ellentétes álláspontja miatt került sor arra, hogy szakértő bevonásának hiányában az őt ért kár mértékét nem lehetett meghatározni, és a keresetét elutasították.

A felperes kártérítési keresetét részvényei elvesztésére, illetve arra alapította, hogy e hátrány a bíróságok tevékenysége miatt nem nyert orvoslást, amely kárral nem áll okozati összefüggésben a per ésszerű időn belüli, tisztességes eljárás keretében való tárgyalásához fűződő jogának a megsértése. Az érdemi döntés jogszerűsége, illetve annak a felperes részéről állított hiánya sem az eljárás hosszával, sem annak tisztességes jellegével nem függ össze. Nem állapítható meg ugyanis, hogy a rendkívüli jogorvoslati eljárásban a korábbi szabályok alkalmazása esetén a felperes jogértelmezése érvényesült volna. Mindezekre tekintettel a jogellenesség hiányán kívül a felperes igénye azért sem alapos, mert az időmúlás ténye ily módon az ok-okozati láncolatban nem transzportálható.

A IV.r. alperesnek az önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezi magatartásáért általános helytállási kötelezettsége nincs, így a „mögöttes felelőssége” tételes jogi rendelkezés hiányában nem vethető fel. Egységes továbbá a bírói gyakorlat abban is, hogy a jogalkotóval szemben, a jogalkotás sérelmezett hiányosságai - mint jogellenes magatartás - miatt a polgári bíróság nem állapíthatja meg a jogalkotó felelősségét. Az állam jogalkotási tevékenysége ugyanis nem keletkezett közte és az igényt érvényesítők között polgári jogi jellegű jogviszonyt (BH 2002.264., BH 1994.312.).

**Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben** - tartalmilag - annak megváltoztatásával a keresete szerint kérte az alperesek marasztalását. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a III.r. alperes rész- és közbenső ítélete súlyosan jogsértő rendelkezéseket tartalmazott, és az ebből következő jogsértő iránymutatás miatt vált az alapperben pervesztessé. A kár összegének és az elmaradt haszon meghatározása körében megismételte az elsőfokú eljárás során részletesen kifejtett álláspontját. Fellebbezési érvelésében változatlanul hivatkozott arra is, hogy az I-II-III.r. alperesek a Római Egyezmény 6.§-ának (1) bekezdésében írtak megsértésével jártak el, az eljárás nem volt tisztességes és igazságos. Fenntartotta, hogy késedelmes ügyintézés történt, amelynek az volt a következménye, hogy a rá nézve kedvezőtlenebb felülvizsgálati szabályok szerint kellett az ügyben a végső döntést meghozni. Az ésszerű határidőn túli ügyintézés miatti időmúlás közben bekövetkezett jogszabály-változás vezetett ahhoz, hogy pervesztes lett.

**Az I-II-III. és IV.r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben** az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték, lényegében annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben szükséges és elégséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, és abból levont jogi következtetéseivel, az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, és annak indokolásában foglaltakkal is az ítéletábra teljes egészében egyetértett, azokat megismételni nem kívánja, azokra csupán hivatkozik. (Pp.254.§ (3) bekezdés)

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által hivatkozott Pp. 2.§ (3) bekezdése a jelen ügyben nem alkalmazható, ugyanakkor a tisztességes eljárás, és a perek ésszerű időben történő befejezésének kötelezettsége a Ptk.349.§.(1) és (3) bekezdésére alapított kártérítési igény körében vizsgálható.

Az elsőfokú bíróság a fentiek körében a bizonyítékokat széleskörűen és okszerű mérlegelve állapította meg, hogy a konkrét esetben a felperes által állított jogsértések nem következtek be.

Teljeskörűen osztja az ítéletábra a megyei bíróságnak azt az irányadó bírógyakorlattal alátámasztott alapvetését, hogy amennyiben a fél bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényét a saját ügyében korábban hozott jogerős ítélet sérelmezett tartalmára alapítja, a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg a döntés jogellenességét, és az ítélet tartalmától elválaszthatatlan eljárásjogi jog alkalmazása sem ad alapot a sérelmezett ítélet jogellenességének vizsgálatára. Ebből következően a konkrét esetben sem képezheti vizsgálat tárgyát, hogy mennyiben értelmezte helyesen az I-III.r. alperes a felperest ért kár fogalmát, és ebből eredő jogi álláspontjuk tartalmától el nem választható eljárásjogi intézkedéseik mennyiben voltak megfelelőek.

Az a körülmény pedig nem tekinthető kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési „tévedésnek”, hogy a III.r. alperes a felperes szerződésszegésre alapított kártérítési igénye körében nem a felperes logikája szerint tette vizsgálat tárgyává, hogy a szerződésszegésből következően a felperesnek milyen mértékű kára származott, hanem azt más szempontok szerint tartotta vizsgálhatónak.

A fentiek miatt okszerűen vont le azt a következtetését az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek e kérdésben kitartóan képviselt ellentétes álláspontja miatt került sor arra, hogy szakértő bevonásának hiányában az őt ért kár mértékét nem lehetett meghatározni, és a keresetét elutasították. A felperes a III.r. alperes jogalkalmazói álláspontját a sérelmezett határozatának a tartalmából teljeskörűen megismerhette, ennek ellenére a II.r. alperes ennek mindenben megfelelő és részletes felhívása és figyelmeztetése ellenére sem terjesztette elő a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát. Ennek a jogkövetkezményeit pedig ilyen körülmények mellett nem háríthatja át az alperesekre.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a sérelmezett döntésnek a felperes részéről állított jogszerűtlensége sem az eljárás hosszával, sem annak tisztességes jellegével nem függött össze, mert megalapozottan semmilyen következtetés nem vonható arra, hogy a rendkívüli jogorvoslati eljárásban a korábbi szabályok alkalmazása esetén esetleg a felperes jogértelmezése érvényesült volna.

Így a felperes az eljárás során sem az alperesek eljárásának jogellenességét nem tudta bizonyítani, sem azt, hogy az általa hivatkozott „időmúlás” ténye oksági kapcsolatban állna az alapperbeli pervesztességével, így a Ptk.339.§.(1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség szükségképpen feltételeinek hiányában alaptalan a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igénye.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Pp.254.§ (3) bekezdése alapján - annak helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban is peresztes felperes a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint az alperesek perkiöltségét. Ez a III.r. alperes tekintetében a másodfokú tárgyaláson történő megjelenéssel kapcsolatos utazási kiöltségből áll. Az I-II.r. és IV.r. alpereseknek a másodfokú eljárásban megtérítést igénylő igazolt kiöltsége nem merült fel, ezért ebben a körben a döntést az ítéletábra mellőzte.

A fellebbezési eljárásban is peresztes felperes személyes kiöltségmentesség folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp. 78. § /1/ bekezdése, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /1/ és /2/ bekezdése szerint az állam viseli.

Győr, 2011. évi október hó 18. napján

**Dr. Lezsák József sk.**  
a tanács elnöke

**Dr.Bajnok István sk.**  
előadó bíró

**Dr. Maurer Ádám sk.**  
bíró

A kiadmány hitelélül:

Kiadó